

Εἰ δὲ δὴ χωριστὸν τὸ μὲν ἀπλῶς, τὸ δὲ πως, καὶ χωριστὸν δηλονότι κατὰ 5.
κοινὸν λέγοιτ' ἂν ἐπὶ τῷ ἀπλῶς τε καὶ πως χωριστῷ, καὶ ἔσται τὸ χωριστὸν
διττόν. εἰ γὰρ καὶ χωριστὸν πως παρὰ τὸ ἀπλῶς χωριστὸν, τὸ χωριστὸν ἄρα
διχῶς. δῆλον δὲ εἴρηται γὰρ ἐν β τῆς φυσικῆς ἀκροάσεως ὧδε· »ἢ μορφή
5 καὶ ἡ φύσις διχῶς λέγεται. καὶ γὰρ ἡ στέρησις εἰδὸς πῶς ἔστι.« καὶ χρῆται R 168^v
δὲ Ἀριστοτέλης τῇ τοῦ χωριστοῦ κλήσει κατὰ κοινόν, μηθὲν τῶν διοριστικῶν
προστιθεὶς ἐπὶ τοῦ χωριστοῦ τῷ λόγῳ μόνον. εἴρηται γὰρ ἐν τῷ ε τῶν μετὰ
τὰ φυσικά, ὅτι »συμβαίνει κατὰ δύο τρόπους τὴν οὐσίαν λέγεσθαι· τὸ θ'
ὑποκείμενον ἔσχατον, καὶ δ μηκέτι κατ' ἄλλου λέγεται, καὶ δ ἂν τόδε τι ὄν
10 καὶ χωριστὸν ἦ«. καὶ »οὐδὲν τῶν ἄλλων χωριστὸν ἔστι, φησί, παρὰ τὴν οὐσίαν«,
ἐν τῷ α τῆς φυσικῆς ἀκροάσεως. καὶ »τῇ οὐσίᾳ πρότερα, φησὶν, ὅσα χωριζόμενα
τῷ εἶναι ὑπερβάλλει, τῷ λόγῳ δὲ ὅσων οἱ λόγοι ἐκ τῶν λόγων«, ἐν μ τῶν
μετὰ τὰ φυσικά. »καὶ ὅλως ἄρα, φησὶν, ὡς χωριστὰ τὰ πράγματα τῆς ὕλης,
οὕτω καὶ τὰ περὶ τὸν νοῦν«, ἐν τρίτῳ τῶν περὶ ψυχῆς πάλιν. εἰ τὸ εἶναι καὶ
15 τὸ ὄν σημαίνει, τὸ μὲν δυνάμει ῥητόν, τὸ δὲ ἐντελεχείᾳ. ὁρῶν τε γὰρ εἶναι
φαμεν καὶ τὸ δυνάμει ῥητῶς ὁρῶν καὶ τὸ ἐντελεχείᾳ. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν D 3
ἄλλων, ὡς εἴρηται ἐν τῷ ε τῶν μετὰ τὰ φυσικά, δῆλον ὅτι καὶ τὸ χωριστὸν L 5
ἀμφίρρητον. καὶ ὡσπερ ὁρᾶν φαμεν καὶ τὸ δυνάμει ὁρῶν καὶ τὸ ἐντελεχείᾳ
ὁρῶν, οὕτω καὶ χωριστὸν εἶναι φαμεν τὸ τε ἐντελεχείᾳ χωριστὸν καὶ τὸ δυνάμει
20 χωριστὸν.

Ἔτι εἰ μὴ χωριστὰ ἀμφίρρητως τὰ φυσικὰ εἶδη, πῶς ὁ πρῶτος θεωρήσει 6.
περὶ αὐτῶν; οὐ γὰρ ἦ ἀχώριστα οὐδ' ἦ χωριστὰ πως θεωρεῖ, ἀλλ' ἦ χωριστὰ. B 12
εἰ δὴ τὰ χωριστὰ μὲν εἶδει, ἐν ὕλῃ δὲ ὁ πρῶτος ἦ χωριστὰ θεωρεῖ, χωριστὰ
ἂν εἶη ἀμφίρρητα. καὶ τοῦτο δηλοῖ τὸ ῥηθὲν ἐν β τῆς ἀκροάσεως οἶον· »πῶς
25 δ' ἔχει τὸ χωριστὸν καὶ τί ἔστι, φιλοσοφίας τῆς πρώτης« ἔστι. καὶ τὸ Ἀβερροῦ·
ὅτι οὐκ ἂν ἦν τῷ πρώτῳ φιλοσόφῳ θεωρεῖν περὶ τῆς τῶν φύσει εἰδῶν ιδιότητος,
εἰ μὴ τῷ φυσικῷ δὴ ἀποδεδειγμένον ὑπῆρχε διὰ κινήσεως τὸ ταῦτ' εἶναι.
οὐ λέγω δ' ὅτι τὸ χωριστὸν, οὐ ὁ πρῶτός ἐστι θεωρητικός, ἔστι διττόν·
ἀλλ' ὅτι οὐκ ἂν ὑπῆρχεν ἐκεῖνῳ τὸ οἰκεῖον θεωρητόν, εἰ μὴ χωριστὰ ἀμφίρρητα
30 ἦν τὰ φυσικὰ εἶδη, εἴπερ μὴ μόνον τοῦ ἀπλῶς χωριστοῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦ πως R 169
χωριστοῦ, ἦ χωριστὸν, ἔστι θεωρητικός.

Συντείνει δὲ πρὸς τοῦτο καὶ ὅπερ ἐν δευτέρῳ τῶν περὶ ψυχῆς εἴρηται· 7.
ὅτι »πλεοναχῶς τοῦ ζῆν λεγομένου, κἂν ἐν τι τούτων ὑπάρχη μόνον, ζῆν αὐτό
φαμεν, οἶον νοῦς, αἴσθησις, κίνησις καὶ στάσις ἢ κατὰ τόπον, ἔτι κίνησις
35 ἢ κατὰ τροφήν καὶ φθίσιν καὶ αὔξησιν«. καίτοι ζῆν ἀπλῶς καὶ κυρίως ἔστιν

6 κοινόν] κοινῶν R | 7 τῷ λόγῳ L² add. in margine | 9 ἔσχατον] ἕκαστον R |
28 οὐ L supra rasura | 35 τροφήν] τροφή R | φθίσιν καὶ αὔξησιν codd. φθίσις καὶ
αὔξησις Bekker

4 Arist. Phys. β 1. 193b, 19 sq. | 8 Arist. Metaph. δ 8. 1017b, 23—25. |
10 Arist. Phys. α 2. 185a, 31 sq. | 11 Arist. Metaph. μ 2. 1077b, 2—3. | 13 Arist.
De Anima γ 4. 429b, 21 sq. | 17 cf. Arist. Metaph. ε 1. 1025 sq. | 24 Arist. Phys.
β 2. 194b, 14. | 26 Averroës | 33 Arist. De Anima β 2. 413a, 22—25.

- D 3^v ἡ μονὴ τῆς πρώτης μεθέξεως σὺν τῷ θερμῷ τῆς θρεπτικῆς ψυχῆς, ὡς εἴρηται ἐν τῷ περὶ ζωῆς καὶ θανάτου. καὶ ἐν ἑκτῷ δὲ τῶν τοπικῶν εἴρηται, ὅτι »ἡ ζωὴ οὐ καθ' ἐν εἶδος δοκεῖ λέγεσθαι, ἀλλ' ἑτέρα μὲν τοῖς ζῴοις, ἑτέρα δὲ τοῖς φυτοῖς«.
- L 5^v 8. Ἀχώριστον δὲ ἀπλῶς φαμεν τὸ ἐν ὕλῃ, ἢ ἐν ὕλῃ. καὶ ταύτη δὴ τὸν φυσικὸν 5 περὶ ἀχώριστα εἶναι διὰ τὸ τοῦ ἐν ὕλῃ καὶ τοῦ δυνατοῦ κινεῖσθαι θεωρητικὸν εἶναι, ἐπεὶ καὶ ταῦτα ἢ κεχωρισμένα ὁ πρῶτος φιλόσοφος θεωρεῖ, καθάπερ καὶ ἐν πρώτῳ τῶν περὶ ψυχῆς εἴρηται. ἀντίθεσις δὲ δὴ τῷ ἀπλῶς χωριστῷ
- B 12^v διχῶς· ἓνα μὲν τρόπον πρὸς τὸ ἀπλῶς ἀχώριστον, ἓνα δὲ πρὸς τὸ χωριστόν πως· οὐ μέντοι κατὰ τὸ αὐτὸ, ἀλλ' ἢ μὲν χωριστόν πρὸς τὸ ἀχώριστον, ἢ δὲ 10 καθ' αὐτὸ ὑφεστῶς πρὸς τὸ ἐν ἄλλῳ ὑφεστῶς. δοκεῖ δὲ καὶ τὸ ὑφεστῶς λέγεσθαι διχῶς· οἷον ἀπλῶς τε καὶ πως. ἀπλῶς μὲν τὸ καθ' αὐτὸ ὑφεστῶς, πῶς δὲ τὸ ἐν ἄλλῳ ὑφεστῶς. Σιμπλίκιος γὰρ τὰς Ἀριστοτέλους κατηγορίας ἐξηγούμενος· ἡτὰς οὐσίας πάσας, φησὶν, εἰς μίαν συνεῖλεν Ἀριστοτέλης τὴν ἀνωτάτω οὐσίαν, ἧς ἐστὶ λέξις σημαντικὴ αὐτῇ ἢ οὐσία, σύμβολον οὐσα 15 τῆς ἐν τοῖς οὐσιν οὐσίας, εἴτε ὑποστάσεως οὐσης, εἴτε ἄχρι ἐπινοίας ὑφεστῶσης«.
9. Καὶ τὸ ὑφεστῶς ἄρα διχῶς, τό τε καθ' αὐτὸ ὑφεστῶς καὶ τὸ ἐν ἄλλῳ. καὶ τὸ μὲν ἀπλῶς, τὸ δὲ πως. καὶ δὴ οὖν λαβεῖν οἷόν τε καὶ τοῦτο κατὰ κοινόν
- R 169^v ὡσπερ ἀμέλει καὶ τὸ χωριστόν ἐπὶ τε τῷ καθ' αὐτὸ ὑφεστῶτι καὶ τῷ ἐν ἄλλῳ
- D 4 ὑφεστῶτι. ἀντιδιαιρούμενά τε ἔσται ταυτὶ δήπου· καὶ ὅλως ἐπ' ἴσης τῷ χωριστῷ 20 εἶκει τὸ ὑφεστῶς λέγεσθαι, καὶ ὡς ἕκαστον ἔτυχε χωριστόν ὄν, οὕτω καὶ ὑφεστῶς εἶναι.
10. Διαφέρει δὲ καὶ εἴ τις διαιρῶν λέγοι· ὁ μὲν γὰρ διαιρῶν τῷ κοινῷ χρῆται, ὁ δ' ἄλλως ὀνομάζων τῷ ἰδίῳ τε καὶ κυρίῳ. Ἀριστοτέλης οὖν διαιρεῖ μὲν τὸ εἶδος εἰς τε τὸ καθ' ἑξὶν καὶ τὸ κατὰ τὴν στέρησιν. χρῆται δὲ ἄλλως ὀνομάζων 25
- L 6 τῇ τοῦ εἶδους ἐπωνυμίᾳ ἐπὶ τοῦ κατὰ τὴν ἑξὶν μόνον. πάλιν ὁ οὐρανὸς τριχῶς, ἀλλὰ τό γε κύριον ἔν. καὶ ἕξεστι πρὸς τὸ παρῆκον τῆς χρείας ποτὲ μὲν διαιροῦντας χρῆσθαι τῷ κοινῷ τε καὶ ὁμωνύμῳ, ποτὲ δὲ τῷ κυρίῳ. παραπλησίως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ δυνατοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ ὄντος καὶ ἐπὶ τοῦ μὴ ὄντος. καὶ ἄλλων παμπόλλων ὁ λόγος γινόμενος κατὰ τρόπον ἔσται. 30
11. Καὶ τὸ χωριστόν οὖν ἤκει μὲν εἰς διαίρεσιν ὡς κοινόν. ἄλλως δὲ τῷ λόγῳ
- B 13 χρωμένοις συνήρηται εἰς τὸ τῷ εἶναι καὶ τῷ λόγῳ χωριστόν. δήπου κωλύει τε οὐδὲν καὶ ἀντιδιαιρεῖν καὶ κοινότερον κατηγορεῖν, ἐπεὶ καὶ ἡ διάθεσις τῇ ἕξει ἀντιδιήρηται, ἀλλὰ δὴ καὶ κοινότερον λέγεται ἐπὶ τῆς ἕξεως. ὁμοίως δὲ καὶ ἡ ἐνέργεια κοινότερον κατὰ πάσης κινήσεως, καίπερ ἀντιδιαιρουμένη 35 τῇ κινήσει. εἶδος δὲ τὸ μὲν θεῖον, τὸ δὲ φυσικόν, τὸ δὲ λογικόν· θεῖον μὲν
- R 170^v τὸ πάντῃ καὶ πάντως ἐξηρημένον τῆς ὕλης, φυσικὸν δὲ ἡ μορφή, καθ' ἣν

8 κεχωρισμένα L καὶ χωρισμένα B D R | 15 σύμβολον L σύμβουλον B D R | 16 τῆς] τοῖς *codd.* | 37 *post* τῆς ὕλης R *trp.* δ.ὰ τὸ συνηρηθῆσαι . . . ὑπ' αὐτοῦ λεγομένοις. *ex infra p.* 220, 14—221, 13.

2 cf. Arist. Περὶ ζωῆς καὶ θανάτου 3 sq. 469a, b | 2 Arist. Top. ζ 10. 148a 29—31. | 14 Simplic. in Arist. categ. prooem. (*ed.* Kalbfleisch) 11, 7—10.

ἤδη λέγεται τόδε τι, λογικὸν δὲ τὸ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῶ ἀριθμῶ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον, εἴπερ ἐστὶ μόνον εἶδος. καθ' ἃ δὴ καὶ Πορφυρίῳ διώριστα.

Συμβαίνει δ' ἄρα τοῖς περὶ εἶδους σκεπτομένοις καὶ περὶ τοῦ καθόλου 12. 5 τι λέγειν ἐξ ἀνάγκης. τὸ γὰρ αὐτὸ ὡς μὲν εἶδος, ὡς δὲ καθόλου ἐστὶ. τὸ μὲν D 4^v οὖν θεῖον εἶδος καθόλου ἐστίν, ὡς καὶ Ἀβερρόη Ἀραβι δοκεῖ τῶν Ἀριστοτέλους ὑπομνηματιστῶν τῶ γνησιωτάτῳ, ἧ τὰ ἐν ὕλῃ κατὰ παθητικὴν δύναμιν εἶδη περιέχει δυνάμει τῇ κατ' ἐνέργειαν. τὸ δὲ φυσικὸν ὡς ἡ ἐν τοῖς πολλοῖς διήκουσα φύσις καὶ πρώτη οὐσία. τὸ δὲ λογικὸν ὡς τὸ ὅ ἂν κατὰ παντός τε 10 ὑπάρχῃ καὶ καθ' αὐτό, ὡς εἴρηται ἐν πρώτῳ τῆς ἀποδεικτικῆς. διὸ δὴ καὶ τὸ μὲν εἶναι πρὸ τῶν πολλῶν λέγεται· τὸ δὲ ἐν τοῖς πολλοῖς, τὸ δὲ μετὰ τὰ πολλὰ καὶ ὑστερογενές ἀντίθεσίς τε τῷ πρὸ τῶν πολλῶν πρὸς τὸ μετὰ τὰ L 6^v πολλὰ καὶ ὑστερογενές. χωριστοῦ γὰρ ἑκατέρου ὄντος, τὸ μὲν ὑφέστηκε καθ' αὐτό, τὸ δὲ ἐν ἄλλῳ τῇ ἐπινοίᾳ. ἦν δὲ καὶ τὰ τῶ Πλάτωνι δοξαζόμενα εἶδη 15 πρὸ τῶν πολλῶν αἰτία τῶν ἐν ὕλῃ εἰδῶν ὑπάρχοντα καὶ ἐπιστήμης ἀρχαὶ τῶ μεθεκτὰ εἶναι. διὸ καὶ συμβαίνει τοῖς φυσικῶς τε καὶ ἀναλυτικῶς μετιούσι περὶ εἰδῶν ἔρχεσθαι εἰς τὸν περὶ ἰδεῶν λόγον. R 171

Ἐπινοίαν δὲ πάντες, οἵτινες καὶ λόγου ἄξια περὶ λογικῆς ἀπεφάναντο 13. θεωρίας, τοῦ καθόλου εἶναι φασιν, ὡς ὁ λογικὸς θεωρεῖ. Σιμπλίχιος οὖν 20 «εἴτε ὑποστάσεως οὐσης, φησίν, εἴτε ἄχρι ἐπινοίας ὑφεστῶσης. οὐδὲ γὰρ B 13^v τοῦτο τῇ κατηγορίᾳ διενήνοχεν. οὐ γὰρ καθὸ ἐν ὑποστάσει εἰσὶ τὰ πράγματα, δηλοῦνται ὑπὸ τῆς κατηγορίας, ἀλλὰ καθὸ ἐπινοοῦνται, ἧτοι ὄντα ἢ ὡς ὄντα.» τὰ τοίνυν καθόλου, εἴτ' οὖν γένη καὶ εἶδη, ἐν ἐπινοίᾳ καὶ κατὰ Σιμπλίχιον κεῖται. αἱ τε κατηγορίαι φωναί εἰσιν ἀπλαῖ τὰ πρῶτα καὶ γενικώτατα τῶν D 5 25 ὄντων σημαίνουσαι κατ' ἐπινοίαν ἀπὸ τῶν πρώτων καὶ ἀπλῶν νοημάτων. καθὰ καὶ Ἀλεξάνδρῳ καὶ Ἑρμίνῳ καὶ Βοηθίῳ καὶ Πορφυρίῳ δοκεῖ. ὁμολογεῖ δὲ καὶ τῶν Ἀράβων Ἀβικεννᾶς, ἀνὴρ τῶν ἐνδόξων, λέγων, ὅτι ἡ λογικὴ ἐστὶ περὶ ἐπινοήματα, συνηρτημένων τοῖς ἐπινοήμασι καὶ τῶν πρώτων δὴ νοημάτων. Ἰταλιωτῶν τε οἱ τὰς ἐπιστήμας μετιόντες ἅπαντες ταῦτο τοῦτο 30 δοξάζοντες οὐπω καὶ τήμερον ἄλλο τι ἀληθέστερον εὔρον. καλοῦσι δὲ τὴν μὲν ἐπινοίαν, ὡς ἂν τις αὐτολεξεῖ μεταφράζων λέγοι, δευτέραν κατάληψιν, τὴν δὲ τῶν πρώτων καὶ ἀπλῶς νοημάτων ἐννοίαν πρώτην κατάληψιν λαβόντες, ὡς ἔοικε τοῦνομα παρὰ τῶν Στωικῶν, καθάπερ καὶ ἄλλα συχνὰ τῶν περὶ τοὺς ὄρους. ἐκεῖνοι γὰρ τὸ καταληπτικὸν καὶ ἀκατάληπτον ἐπὶ τούτοις ἔλεγον. L 7 35 τὸ δὲ πρώτη καὶ δευτέρα ἐπινοία, ὡς ὁ ἀντιλέγων μεταβάλλει, οὔτε τῶν ἐλληνικῶν οὔτε τῶν ῥωμαϊκῶν ὀνομάτων ἐστίν.

Ἡμεῖς δὲ ἐπινοίαν μὲν λέγοντες τὴν τούτοις δευτέραν κατάληψιν, οὗ 14. τὸ ἀνάλογον ἀποδεδωκότες ἐσόμεθα. τοῖς δὲ πρώτοις νοήμασιν, ἃ πρώτην

5 τὸ μὲν . . . ἐστίν B *eadem manu in marg.* | 16 τῶ μεθεκτὰ L D τὸ B | 18 sq. λογικῆς . . . καθόλου B *eadem manu in marg.* | 20 οὐδὲ *codd.* οὐδὲν *ed.* Kalb* *fleisch* | 26 Βοηθίῳ] Βοηθῶ *codd.* | 28 περὶ R *om.* | 33 Στωικῶν L B D Στοικῶν R

20 Simplic. in Arist. categ. prooem. (*ed.* Kalbfleisch) 11, 9—12.

- κατάληψιν οἶδε καλοῦσιν, οὐπω ἐν ἡμῖν ἀφωρίσθαι ὄνομα δοκεῖ. νόησις γὰρ
 R 171^v καὶ νόημα κοινὸν καὶ ἔννοια ἴσως. τάχα δὲ τῷ κοινῷ χρώμενοι ὡς ἰδίῳ γε καὶ
 ἐπὶ τούτου, οὐκ ἂν ἀπὸ τρόπου νομοθετοίημεν, ὥστ' ἔννοϊαν εἶναι ἰδίως τὸ
 B 14 τῇ ἐπινοίᾳ ἀντιδιαιρούμενον, ἧ δηλαδὴ τὸ μὲν καθ' αὐτό, τὸ δὲ πρὸς τι θεωροῖτ'
 D 5^v ἄν. διαφερέτω δὲ μηθέν, καὶ εἴ τις τὸ μὲν ἀπόλυτον, τὸ δὲ σχετικὸν λέγοι. 5
 εἰ δὲ ξενίζει τοῦνομα παρὰ τὴν συνήθειαν κείμενον, οὐδὲν θαυμαστόν. καὶ
 τὸ ἐντελεχείας γὰρ ὄνομα ἐξένιζέ ποτε, καὶ τὸ τῆς κατηγορίας. νῦν δὲ οὐδὲν
 ἀηθίζόμεθα ἀκούοντες διὰ τὴν συνήθειαν. ἧ οὐδὲ ὀνοματοθετεῖν ἐπὶ τούτῳ
 δεῖ, ἀλλ' ὡς κειμένῳ χρῆσθαι ὀνόματι, τῷ τῆς ἐννοίας καὶ ἐννοήματος. Στωικοὶ
 γάρ, ὡς ὁ Λαέρτιος Διογένης ἀναγέγραφεν, «ἐννόημα ἔφασκον εἶναι φάντασμα 10
 διανοίας, οὔτε τι ὄν οὔτε ποιόν, ὡσανεὶ δὲ τι ὄν καὶ ὡσανεὶ ποιόν, οἷον γίνεται
 <ἀνατύπωμα> ἵππου καὶ μὴ παρόντος». «γένος δὲ σύλληψιν ἐκ πλειόνων καὶ
 ἀναφαιρέτων ἐννοημάτων, οἷον τὸ ζῶον.» κείσθω δὴ, εἰ δοκεῖ, ἔννοια τὸ
 ἀντικείμενον, καὶ δύο ταῦτα ἔννοϊαν καὶ ἐπίνοϊαν λέγομεν ἀποδιδόντες δυσὶ
 τῇ τε πρώτῃ καὶ δευτέρᾳ καταλήψει, ὡς Λατῖνοι προσαγορεύουσι. καὶ ἔσται 15
 δὴ οὕτως ἐννόημα μὲν τὸ πρῶτον καὶ ἀπλοῦν νόημα ἐπὶ ζῳῳ, εἰ τύχοι, ἧ ἐπ'
 ἀνθρώπῳ θεωρούμενον, καθ' αὐτὸ μήπω διαφορᾶς οὔσης, καθ' ἣν τὰ μὲν
 κατηγορεῖται, τὰ δὲ ὑπόκειται. καὶ εἴρηται περὶ τούτου ἐν πρώτῳ τῶν περὶ
 L 7^v ψυχῆς. ἐπίνοημα δέ, καθὸ παρείληπται δὴ τὸ ἐννόημα πρὸς τὰ ὑποκείμενα
 θεωρούμενον, ὡσπερ κατηγορία τις ἐπινοηματική, καὶ τὸ ἀνάλογον ταῖς 20
 ἀπλαῖς φωναῖς καὶ τὸ καθόλου τὸ ἐν ἐπινοίᾳ.
15. Ὁ δὴ καὶ Ἀριστοτέλης δηλοῖ ἐν κατηγορίαις λέγων, ὅτι αἱ δευτέραι
 οὐσίαι μᾶλλον ποιὸν τι σημαίνουσιν. οὐ γὰρ ἐν ἔστι τὸ ὑποκείμενον ὡσπερ
 D 6 ἡ πρώτη οὐσία. ἀλλὰ κατὰ πολλῶν ὁ ἄνθρωπος λέγεται καὶ τὸ ζῶον. οὐχ
 ἀπλῶς δὲ ποιὸν ὡσπερ τὸ λευκόν, ἀλλὰ περὶ οὐσίαν τὸ ποιὸν ἀφορίζει. ποιὰν 25
 γὰρ τινα οὐσίαν σημαίνει. γένεσις δὲ τούτου, ὡσπερ ἐν δευτέρῳ τῶν ὑστέρων
 B 14^v ἀναλυτικῶν εἴρηται· «ἐκ μὲν αἰσθήσεως μνήμη.» «ἐκ δὲ μνήμης ἐμπειρία.»
 R 172 «ἐκ δ' ἐμπειρίας ἧ ἐκ παντὸς ἡρεμήσαντος τοῦ καθόλου ἐν τῇ ψυχῇ, τοῦ ἐνὸς
 παρὰ τὰ πολλά, ὃ ἂν ἐν ἅπασιν ἐν ἐνῆ ἐκείνοις τὸ αὐτό, τέχνης ἀρχὴ καὶ
 ἐπιστήμης.» εἰ δὲ δὴ ταῦτα διαφέρει ἀλλήλων, δῆλον ὅτι καὶ διαφορούσης τι τῆς 30
 δυνάμεως ἂν εἴη ἐνέργεια. αἰεὶ γὰρ ἡ αὐτὴ δύναμις, ἧ αὐτὴ τὸ αὐτὸ ἐνεργεῖ,
 ἑτέρα ἄρα ἧ ἑτέρως ἐχούση, τὸ ἐπινοούμενον ἔσται.
16. Τὸ δὲ ἐνια ἔστι μὲν προσδιορισμὸς σημαίνων ὅτι ἐν μέρει καὶ ἀντικείμενος
 δηλονότι τῷ οὐδέν. οὐκ ἀνάγκη δ' ἐπὶ παντὶ λόγῳ προσκείμενον ἔχειν τὸ
 ἀντικείμενον ἐκφαντικῶς. αὐτίκα γὰρ οὐδ' ὁ τῶν προβλημάτων τρόπος οὕτως 35

1 ἡμῖν L² *add. in marg.* | 9 ἐννοίας L ἀνοίας BDR | 12 <ἀνατύπωμα> *codd. om.* | 13 ἀναφαιρέτων] ἀναφερέτων R | 18 κατηγορεῖται LD κατηγορεῖται B | 20—21 καὶ τὸ . . . ἐπινοίᾳ L²D *add. in marg.* | 26—27 τὸ ποιὸν . . . οὐσίαν D *in marg.* | 29 ἐν LR *om.* | 30 διαφορούσης LDR διαφαιρούσης B | 30 τι τῆς] L *om.* τῆς DR *om.* τι] τις B | 35 ἐκφαντικῶς LBD R] BR *add. in marg.* ἄλλως ῥητῶς | 35 τρόπος LDR τρόπως B

10 Diog. Laert. (*ed. Cobet*) VII 42. | 22 cf. Arist. Categ. 5. 3b. | 27 Arist. Anal. 8 19. 100a, 3—9.

ἀεὶ σχηματιζόμενός ἐστιν, ἀλλὰ τῇ στερήσει μόνον καὶ τοῦτο μάλιστα σύνηθές ἐστιν, οἷον πότερον ἢ ψυχὴ ἀθάνατος ἢ οὐ, πότερον ἐνιοὶ τῶν ἰχθύων φωνοῦσιν ἢ οὐ. πολλάκις δὲ καὶ ἄνευ τῆς στερήσεως ἐκφερόμενος ὁ λόγος ἀνάγοιτ' ἄν εἰς πρόβλημα ἱκανῶς, οἷον εἴ τις λέγοι τὴν ζήτησιν εἶναι, εἰ ἀίδιος ὁ κόσμος,
5 εἰ τὸ αὐτοκίνητον ἢ ψυχὴ.

Ἄριστοτέλης οὖν καὶ οὕτω δὴ σχηματίζων λέγει ἐν τοῖς τοπικοῖς· »εἰ 17. τοὺς φίλους δεῖ εὖ ποιεῖν, καὶ τοὺς ἐχθροὺς δεῖ κακῶς.« ἐστὶ δὲ οὐδὲ πάντῃ καὶ πάντως ταῦτόν τὸ ἐνια τῷ τινά. δῆλον δέ· ἐνια τινὰ γὰρ λέγομεν. ἐνια L 8 ἐνια δὲ οὐδὲ λέγομεν, ὡς καὶ ἄλλο τι σημαίνοντος τοῦ τινά παρὰ τὸ ἐνια. τοῦτο 10 δ' ἐστίν, ὡς ἔοικεν, γνωριστὸν τι τῷ λέγοντι καὶ ὠρισμένον. πολὺ δὲ διαφέρει, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὄρων καὶ ἐπὶ τοῦδε πότε καὶ ποῦ καὶ πῶς καὶ D 6^v πρὸς τίνα ὁ λόγος. εἰ γὰρ τις πρὸς εἰδόμενα ἐχθροὺς αὐτῷ ὄντας τὸν λόγον ποιούμενος φαίη φυλάττεσθαι ἐνίους, Κάστορα καὶ Πολυδεύκη, εἰ οὕτως ἔτυχε, μηνύει λέγων ἐνίους. συνήρηται γὰρ εἰς ὠρισμένον τι κατὰ περίστασιν B 15 15 καὶ συμβεβηκὸς τὸ ἀόριστον καὶ κοινόν. τὸ δὲ πάντῃ τὸ πρόρρους ῥωμαϊκὸν R 172^v ἐπίρρημα δηλοῖ δήπου. ὅπερ ὁ ἀντιλέγων ὅτε μὲν παραλείπει ὡς μηδ' ὅτιοῦν σημαῖνον, ὅτε δὲ μήποτε ἢ σημαντικὸν τοῦ πάντα προσδιορισμοῦ ἀμφιβάλλει. οὐδέτερον δὴ καλῶς.

Ταῦτα δ' ἔχει μὲν τινὰ μικρολογίαν διοριζόμενα· ἀναγκαῖα δὲ γίνεσθαι 18. 20 συμβαίνει τῷ λόγῳ διὰ τὰς σοφιστικὰς ἐνοχλήσεις. οἷον δὴ καὶ τὸ ἦ. τὸ μὲν γὰρ διαζευκτικόν, τὸ δὲ λυτικόν. εἰ δὴ τις τὸ διαζευκτικὸν ὡς λυτικὸν λάβοι ἢ ἀνάπαλιν, πολὺ τι διοίσει.

Ἄρχῃν δὲ εἰληφέναι τὰ προβλήματα ταῦτα δοκεῖ ἀπὸ τε τῶν ἐν τῷ η 19. καὶ τῷ μ τῶν μετὰ τὰ φυσικὰ εἰρημένων καὶ τῶν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν περὶ 25 ψυχῆς καὶ τῶν ἐν πρώτῳ τῶν ὑστέρων ἀναλυτικῶν. »ἐφ' ᾧ μὲν γὰρ ἐπὶ τινῶν, φησὶν, οὐκ ἔστι τὸ τόδε τι παρὰ τὴν σύνθετον οὐσίαν, οἷον οἰκίας τὸ εἶδος, εἰ μὴ ἢ τέχνη. οὐδ' ἔστι γένεσις καὶ φθορὰ τούτων.« »διὸ δὴ οὐ κακῶς ὁ Πλάτων ἔφη, ὅτι εἶδη ἐστὶν ὅποσα φύσει, εἴπερ εἶδη ἐστὶν ἄλλα τούτων.« ἐφ' ᾧ δέ· »εἰ δὲ εἰσὶν αἱ οὐσίαι, φησὶ, τῶν φθαρτῶν χωρισταί, οὐθέν πω 30 δῆλον· πλὴν ὅτι γ' ἐνίων οὐκ ἐνδέχεται δῆλον, ὅσα μὴ οἷόν τε παρὰ τὰ τινὰ εἶναι, οἷον οἰκίαν ἢ σκεῦος.« ἐφ' ᾧ δέ· »τὸ δὲ ζῶον, φησὶ, τὸ καθόλου ἦτοι L 8^v οὐδὲν ἐστὶν ἢ ὑστερον.«

Εἶδη μὲν οὖν εἶναι, φησὶν, ἢ ἐν τι παρὰ τὰ πολλὰ οὐκ ἀνάγκη. εἶναι μέντοι 20. ἐν κατὰ πολλῶν ἀληθές εἰπεῖν ἀναγκαῖον. οὐ γὰρ ἄν ἔσται τὸ καθόλου, ἐὰν D 7 35 μετὰ τοῦτο ἦ. δῆλον γὰρ ἐκ τούτων, ὅτι οὔτε τὰ εἶδη πάντα χωριστὰ ὅπως οὖν τῶν τε χωριστῶν ὅπως οὖν. τὰ μὲν ὑφέστηκε καθ' αὐτὰ οἷον τὰ θεῖα, τὰ δὲ

6 Ἄριστοτέλης] R *praepos.* καὶ | 10 ὠρισμένον L R ὀρισμένον B D | 24—25 καὶ τῶν . . . ψυχῆς R *om.* | 25 καὶ τῶν . . . ἀναλυτικῶν L *om.* | 25 τινῶν] τινὸν B D | 33—35 εἶδη . . . τοῦτο ἦ L² *in marg.* | 36 τῶν τε χωριστῶν ὅπως οὖν L B] D R *om.*

6 Arist. Topic. α 10. 104a, 25 sq. | 25 Arist. Metaph. λ 3. 1070a, 13—15. | 27 Arist. Metaph. λ 3. 1070a, 18 sq. | 29 Arist. Metaph. η 3. 1043b, 18—21. | 31 Arist. De Anima α 1. 402b, 7 sq.

ἐν ἄλλῳ τῇ ἐπινοίᾳ οἷον ὁ ὑστερογενῆς ἄνθρωπος, τὸ καθόλου καὶ τὰ τοιαῦτα.

B 15^v καὶ γίνεται δὴ προβλήματα ἀπὸ τούτων τὰ εἰρημένα δύο τὸν ἀριθμόν, πότερον ἓνια τῶν εἰδῶν ἐστὶ χωριστά ἢ πάντῃ ἀχώριστα, καὶ εἰ χωριστά, πότερον καθ' αὐτὰ ὑφέστηκεν ἢ ἐν ἐπινοίᾳ κεῖται. τὸ γὰρ εἶδος ἐνταῦθα εἴληπται, ὡς ὁ φυσικὸς καὶ κατὰ τὸν λόγον δὴ θεωρεῖ, καὶ ὃν τρόπον Ἀριστοτέλει 5
R 173 εἴρηται, ὃ ἂν τόδε τι ὃν καὶ χωριστὸν ἦ. καὶ ἐν Ἀριστοτέλει δὴ οὐκ ἦν ἢ πρόσθεσις τοῦ ὀπωσοῦν ἀναγκαῖα, οὐδὲ τοῖς προβλήμασι τούτοις ἦν, ἄλλως τε καὶ διαιροῦντος τοῦ λέγοντος, ἀλλὰ μὴ ὀρίζομένου ἢ ἄλλως πως τὰ πράγματα ὀνομάζοντος. πολὺ γὰρ διαφέρει καὶ τοῦτο, ὡς εἴρηται.

21. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ θατέρῳ τοῦ προβλήματος μορίῳ προσκειμένου τοῦ 10 πάντῃ ἀντίθεσις γίνεται πρὸς τὸ ὀπωσοῦν χωριστόν. καὶ σαφὲς ἰκανῶς, ὅτι ὁ λέγων, πότερον χωριστόν ἢ πάντῃ ἀχώριστον, τοῦτο λέγει, πότερον χωριστόν ὀπωσοῦν ἢ οὐ. ἀλλὰ πάντῃ ἀχώριστον. συνήρτηται δὲ τὸ δεύτερον τῷ πρώτῳ κατ' ἐπιδιαίρεσιν τοῦ κοινοῦ χωριστοῦ, οἷον καὶ εἰ χωριστά, ὡς τὰ ἀντικείμενα δὴ τοῖς πάντῃ γε ἀχώριστοις, πότερον ὑφέστηκε καθ' αὐτὰ ἢ 15

D 7^v ἐν ἐπινοίᾳ κεῖται. ἔξ ἀνάγκης γὰρ οὕτως ἦν διελέσθαι, ἐπεὶ εἰ χωριστόν ὀπωσοῦν τὸ φυσικὸν εἶδος, ἦτοι ἐστὶ καθ' αὐτὸ ὑφεστῶς, οἷον τὸ ἰδαῖκόν τοῖς περὶ Πλάτωνα — τοῦτο δ' ἦν αὐτοῖς καὶ καθόλου —, ἢ ἐν τῇ ψυχῇ κείμενον,

L 9 οἷον τὸ καθόλου τοῖς περὶ Ἀριστοτέλη τὸ τῷ ἰδαῖκῳ γε ἀντιστοιχοῦν. οὐ γὰρ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ἔτι καὶ ἐν ὕλῃ. κεχώριστα γὰρ εἶδη τῶν αἰσθητῶν, 20 ἦτοι λόγῳ καὶ εἶδει καὶ ἀφαιρέσει καὶ ἀντιλήψει ἢ τῷ εἶναι καὶ τῷ λόγῳ, εἴπερ ἐστὶν εἶδη ἄλλα τούτων. καὶ εἰ ἔλεγεν· ἢ ἐν ἄλλῳ, ἔδει προσθεῖναι τῇ διανοίᾳ, οἷον ἐν ἄλλῳ τῇ διανοίᾳ. ἢ ἐννοιεῖν ἂν τοῦτ' ἀναγκαῖον ἦν, καθάπερ

B 16 καὶ ἐπὶ τοῦ χωριστοῦ τὸ ὀπωσοῦν. διενήνοχέ τε τὸ δεύτερον πρόβλημα τοῦ πρώτου, ἢ τὸ μὲν ἀντίθεσις χωριστοῦ ὀπωσοῦν καὶ πάντῃ ἀχώριστου, τὸ δὲ 25 τοῦ καθ' αὐτὸ ὑφεστῶτος καὶ τοῦ ἐν ἄλλῳ τῇ ἐπινοίᾳ.

22. Ὅμοίως δὲ καὶ Ἀριστοτέλης ζητεῖ λέγων ἐν α τῆς φυσικῆς ἀκροάσεως, »ἐπεὶ πολλαχῶς λέγεται τὸ ὄν, πῶς λέγουσιν οἱ λέγοντες εἶναι ἐν τὰ πάντα; πότερον ἐν οὐσίᾳ τὰ πάντα ἢ ποσὰ ἢ ποιὰ;« καίτοι τὸ συμβεβηκὸς »παραφύαδι

R 173^v τοῦ ὄντος ἔοικε δηλαδὴ τῆς οὐσίας«, ὡς αὐτὸς ἐν α τῶν Νικομαχείων ἠθικῶν 30 λέγει καὶ ἐν μ δὲ τῶν μετὰ τὰ φυσικά· »ἅμα δὲ φησιν οὐδ' ὄντα, ὡς εἰπεῖν ἀπλῶς ταῦτα, ἀλλὰ ποιότητες καὶ κινήσεις, ἢ καὶ τὸ οὐ λευκὸν καὶ τὸ οὐκ εὐθύ· λέγομεν οὖν ταῦτα, οἷον ἐστὶν οὐ λευκόν.« κἀνταῦθα δὲ δὴ ὁ λόγος

D 8 ὁμοιοτρόπως. ἐπεὶ τὸ χωριστόν διχῶς, πῶς λέγουσιν οἱ λέγοντες χωριστά εἶναι τὰ εἶδη; πότερον καθ' αὐτὰ ὑφεστῶτα, ἢ ἐν ἄλλῳ τῇ ἐπινοίᾳ; ὁμοιον 35 δὲ καὶ ἐν τοῖς μετὰ τὰ φυσικά· »ἐκ ποίου μὴ ὄντος ἢ γένεσις· τριχῶς γὰρ τὸ μὴ ὄν.« καίτοι τὸ πρῶτον μόνον ἀπλῶς σημειῖόν ἐστὶ τοῦ μὴ ὄντος, τὸ δὲ δεύτερον καὶ τρίτον κατὰ τι. κἀν περὶ στερήσεως ζητήσειεν ἂν τις παρα-

1 τὸ καθόλου] ὁ καθόλου B | 15 τοῖς LDR τῆς B | 15 πάντῃ LBD πάνω R | 17 ἰδαῖκόν *codd.* (= ἰδανικόν?) | 19 ἰδαῖκῳ *codd.* | 19 ἀντιστοιχοῦν R ἀντιστειχοῦν LB | 20 εἶδη] ἦδη B | 22 προσθεῖναι L προσθῆναι BDR | 33 κἀνταῦθα δὲ] R *om.* δὲ

28 Arist. Phys. α 2. 185a, 21—23. | 29 Arist. Eth. Nic. α 4. 1096a, 21sq. | 31 Arist. Metaph. λ 1. 1069a, 21—24. | 36 Arist. Metaph. δ 2. 1069b, 27sq.

πλησίως, ἐπεὶ ἡ μορφή καὶ τὸ εἶδος διχῶς· καὶ γὰρ ἡ στέρησις εἶδος πως. εἴ τι εἶδος ἐστὶ, πότερον ἕξις ἐστὶ καὶ ἐνέργεια ἢ ἀπουσία τοῦ πεφυκότος ὑπάρχειν; καίτοι δόξειεν ἂν ἄτοπον τὸ οὕτω ζητεῖν. ἀλλ' ὁμῶς οὐθὲν ἄτοπον, L 9^v εἴ γε ἡ στέρησις εἶδος πως.

5 Τοιοῦτο δὲ καὶ τὸ ζητούμενον περὶ τοῦ νοῦ, πότερον χωριστὸς ἢ ἀχώριστος. 23. καὶ εἰ χωριστός, πότερον ὑφέστηκε καθ' αὐτὸν ἢ ὡς ἐν ἄλλῳ, ἦτοι τῷ διήκοντι διὰ πάντων πνεύματι ἀπὸ τοῦ πάντων γενετήρος, ὡς Ἀριστοτέλης ὀνομάζει, ἢ τῷ ἐνιαίῳ νῷ, ὡς Ἀβερόης, ἢ τῷ πρώτῳ θεῷ, ὡς Ἀλέξανδρος. πάλιν ἐπεὶ ἐνιαὶ δυνάμεις ὁμώνυμοί εἰσι — τὸ γὰρ δυνατόν οὐχ ἀπλῶς λέγεται, ὡς εἴρηται B 16^v
10 καὶ διασεσάφηται ἐν τετάρτῳ τῶν περὶ ἐρμηνείας — οὐθὲν ἂν πλημμελοίη ὁ λέγων, εἴ τι δυνατόν, πότερον κινήτῳ ἐστὶν ἢ ἀκίνητον. καίτοι ἀπλῶς καὶ κυρίως δυνατόν ἐστὶ τὸ κινήτῳ. διὸ δὲ καὶ κίνησις ἐστὶν ἡ τοῦ δυνάμει ὄντος ἐνέργεια, ὅταν ἐντελεχῆται ὄν ἐνεργῆ, οὐχ ἢ αὐτό, ἀλλ' ἢ κινήτῳ.

Καὶ περὶ ψόφου δὲ ὁμοίως ῥηθὲν εὖ ἂν ἔχοι, οἷον εἰ ψόφος, πότερον ἐνεργεία ἢ δυνάμει. καὶ περὶ γνωρίμου, πότερον γνώριμον ἡμῖν ἢ ἀπλῶς καὶ ὅλως, D 8^v
15 πλεῖστα ἂν τις ὁμοιοτρόπως παρατιθείη λεγόμενα. λανθάνει δὲ ἦτοι διὰ τὸ διττόν, ἢ διὰ τὸ συχνὰ μὲν χρῆσθαι τῷ ὀριστικῷ, σπανίως δὲ τῷ ἐκ διαιρέσεως R 174
προβληματικῷ. καὶ ὅλως τῷ διαιρετικῷ, ἢ καὶ δι' ἀνεπισκεψίαν τῆς διαφορᾶς τοῦ ὀριστικοῦ καὶ διαιρετικοῦ λόγου. λέγω δὲ οἷον, ὅτι οὐρανός ἐστὶ σῶμα
20 φυσικὸν τὸ ἐν τῇ ἐσχάτῃ περιφορᾷ τοῦ παντός ἢ οὐσία τῆς ἐσχάτης τοῦ παντός περιφορᾶς συχνὰ λέγεται. θορυβηθείη τις ἂν ἀκούων, πῶς λέγουσιν οἱ τὸν οὐρανὸν εἶναι ἔμψυχον καὶ ζῶον λέγοντες, πότερον ἢ οὐσία τῆς ἐσχάτης τοῦ παντός περιφορᾶς ἐστὶ ζῶον, ἢ τὸ περιεχόμενον σῶμα ὑπὸ τῆς ἐσχάτης περιφορᾶς, οἷον τὸ ὅλον. ἐστὶ μὲντοι οὐθὲν ἄτοπον τὸ οὕτω διαιροῦντας ζητεῖν,
25 ἐπεὶ ὁ οὐρανός διχῶς λέγεται. εἰ δὲ καὶ τριχῶς, πολὺ μᾶλλον διαιροῦντας L 10
ζητεῖν χρῆ, περὶ τίνος ὁ λόγος.

Ἄτι δὲ οὐχ ἡ αὐτὴ ὀνομάτων χρῆσις διαιροῦντι καὶ ἄλλως πως ὀνομάζοντι, 25. φανερόν καὶ ἐκ τῶν Ἀριστοτέλους λόγων, ὡς εἴρηται πρότερον. οἷς γὰρ συχνὰ ὡς κυρίοις τυγχάνει χρώμενος, ταῦτ' ἐν ἄλλοις διαιρῶν ὡς ὁμώνυμα καὶ
30 λεγόμενα πολλαχῶς καὶ ὅλως κοινὰ ἦτοι προβάλλει ἢ ἐπισημαίνεται μόνον. βαδίζειν τε παραγγέλλει εὐλαβουμένους, μὴ ὁμωνυμία ἐντύχωμεν, καὶ τὰς B 17
ἀνατομάς καὶ τὰς διαιρέσεις ἐκλέγειν καὶ ἐσκέφθαι, ποσαχῶς λέγεται τι πρὸς τὸ σαφές καὶ πρὸς τὸ γίνεσθαι κατ' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα καὶ μὴ πρὸς τοῦνομα τοὺς συλλογισμούς. ὥστ', εἰ ζητοῦντας εὐλαβεῖσθαι τὴν ὁμωνυμίαν χρεῶν, D 9
35 εὐλαβέστερον φαίην ἂν προβεβλήσθαι ταῦτα, ἢ ὡς Πορφύριος προβάλλει ταῦτά. καὶ ἅμα συντομώτερόν τε καὶ εὐτακτότερόν τι εἰρησθαι ταῦτά γε δοκεῖ. τῷ μὲν γὰρ δῖς πως λαμβάνοντι τὸ χωριστὸν ἀντιδιαρεῖν τῷ τε ἀπλῶς ἀχωρίστω καὶ τῷ πως χωριστῷ συμβαίνει. τὸ γὰρ εἴτε ὑφέστηκεν εἴτε καὶ ἐν μόναις ψιλαῖς ἐπινοίαις κεῖται, ταῦτόν πως τῷ εἴτε ὑφέστηκε καθ' αὐτὰ καὶ ἀπλῶς
40 ἐστὶ χωριστά εἴτε καὶ ἐν ἄλλῳ τῇ ἐπινοίᾳ ὑφέστηκε καὶ πῶς ἐστὶ χωριστά,

22 ἔμψυχον] R *add.* εἶναι | 22 λέγοντες D *trp.* *ante* καὶ ζῶον | 23 ἐστὶ ζῶον . . .
περιφορᾶς R *om.* | 35 φαίην L φαίη BDR

ἢ σύνθετα δὴ ἐκ τῶν πως χωριστῶν. ὡσπερ ἀμέλει καὶ τὸ καθ' ἕκαστον
 R 174^v φθαρτόν, ὅτι τὸ ἐν ᾧ φθείρεται ἐξ οὗ τὸ σύνθετον. δῆλον δὲ ἐκ τῆς ἐπιδια-
 ρέσεως. τὸ γὰρ ὑφεστηκὸς λαβὼν πάλιν διαιρεῖ εἰς σῶμα καὶ ἀσώματον.
 ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ χωριστὰ ἀπλῶς καὶ καθ' αὐτὰ ὑφεστῶτα. ἐπεὶ δ' οὕτω τι
 περὶ ἀχωρίστου ἀπλῶς ἦν εἰρημένον, ἔδει πάλιν τὸ ἀχώριστον λαβόντα ἀντι- 5
 διελέσθαι τῷ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς. τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ ἀπλῶς ἀχώριστον, ὡς ὁ
 L 10^v φυσικὸς θεωρεῖ. ὁ δὲ τὸ χωριστὸν κατὰ κοινὸν εἰληφῶς τὸ τρίτον πεποίηκε
 πρῶτον. τό τε δεύτερον συνειλημμένως ὡς μόριον τοῦ ἀπλῶς χωριστοῦ εἰληφῶς
 ἀντιδιεῖλε τῷ ἐν τῇ ἐπινοίᾳ, διὸ ἐκ τριῶν ποιούμενος καὶ θάτερον θατέρω
 συνηρτημένον. ταῦτα δὲ οὐχ ὅπως ἐπιλήψιμα, ἀλλὰ καὶ ἄξια ἐπενεῖσθαι τῆς 10
 ἀγχινοίας.

26. Δῆλον οὖν, ὅτι πλημμέλημα οὐθὲν ἐν τοῖς προβλήμασι τούτοις ὑπάρχει,
 D 9^v εἰ μὴ τις πλημμελεῖν λέγοι τὸ μὴ σχόλια γράφειν καὶ ἐξηγήματα, ἀλλὰ λόγου
 B 17^v φιλοσόφου χαρακτῆρι χρῆσθαι. καίτοι καὶ πρὸς τοῦτο ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι οὐ
 σκοπὸς ἐκεῖ διορίσαι περὶ εἰδῶν καὶ χωριστοῦ καὶ τοῦ καθόλου καὶ τῶν τοι- 15
 ούτων καὶ δι' ἀκριβείας διασαφῆσαι, ἀλλὰ μόνον ἀψαμένω τῶν τοιούτων
 θεωρημάτων ἐπὶ τὰ προκείμενα μεταβῆναι. ὥστ' οὐκ ἔδει διορισμοῦ καὶ
 διασαφήσεως.

27. Ταῦτα μὲν τοίνυν οὕτω διορίσθω ἡμῖν καὶ εὐλόγως ὑποτιθέμενα λαμ-
 βανέσθω πρὸς τὴν τῶν ἐναντίων λόγων ἐπίλυσιν καὶ ἐξέτασιν. λεγέσθω δὲ 20
 τὰ τοῦ ἀντιλέγοντος, ὡς αὐτὸς φράζει. δεῖ γὰρ ἐπαλλάττειν μηθέν. καὶ τοῦτο
 δὴ κατ' ἀρχὰς οὐ καλῶς ἔχειν ἐλέγομεν, ὅτι ὁ ἀντιλέγων μεταφράζων ποιεῖται
 τὰς ἀντιλήψεις, ἀλλὰ μὴ αὐτοῖς ὀνόμασιν ἐνίσταται, ὡς γέγραπται ταῦτα,
 περὶ ὧν ἀμφισβητεῖ. λέγει οὖν διαιρῶν, οὕτωςί· »τὰ εἶδη ἦτοι, φησίν, ἢ πρὸς
 τὰ γένη λέγεται, εἰληπται ἢ ἢ τὰ μὲν κεχώρισται, τὰ δὲ ἀχώριστα τῆς ὕλης 25
 εἶναι φασιν, ἢ καὶ ἢ Πλάτων ἰδέας ἐτίθει.«

28. Ἐξετάζειν δὲ τὸν λόγον, ὅπως ἔχει διαιρέσεώς τε καὶ ἀκριβείας, οὕτω
 καιρός. ἀποκρίνασθαι δὲ καιρὸς νυνί, ὅπως εἰληπται τὸ εἶδος ἐνταῦθα. εἰληπται
 R 175 δὲ ὡς οὐσία ἢ κατὰ τὸν λόγον καὶ ὁ ἂν τότε τι ὄν καὶ χωριστὸν ἦ. τοιοῦτο
 L 11 γὰρ ἢ ἐκάστου μορφή καὶ τὸ εἶδος. τοῦτο δὲ εἰ φίλον αὐτῷ σημαίνειν, ὡς 30
 φράζει, λέγοντι ὡς εἶη, »ἢ τὰ μὲν κεχώρισται, τὰ δ' ἀχώριστα τῆς ὕλης εἶναι
 φασιν«. οὕτως ἔστω· οὐθὲν γὰρ διαφέρει πρὸς τὸ προκείμενον. καὶ εἰ ἰμάτιον
 D 10 δὲ καλεῖν ἐθέλοι, ἰμάτιον καλεῖσθω, ἂν μόνον τοῦτο, ὃ λέγω, ἐννοῇ λέγων
 ἰμάτιον. καὶ τοῦτο ἔστω ὁ δεύτερος αὐτῷ τρόπος.

29. »Εἰ δὲ εἶδη, φησίν, τὸν δεύτερον εἴρηται τρόπον, τὸ μὲν πρῶτον ζήτημα 35
 καλῶς ἔχει. τὸ πάντα μόνον τὸ δεύτερον μόριον ἐχέτω. τὸ δὲ δεύτερον ἄτοπον
 B 18 εἶναι δοκεῖ καὶ κομιδῇ ἀπεμφαῖνον.« καὶ ἦτοι μὴ ζητεῖν οἶμαι τὴν ἀρχὴν ἔδειν,

3 διαιρεῖ L διαιρεῖν BDR | 10 οὐχ ὅπως . . . ἀλλὰ καὶ L² in marg. | 16 ἀψα-
 μένω LDR] B corr. in ἀψαμένω | 25 γένη R om. | 26 φασιν LBD φαμεν R | 27 ἐξε-
 τάζειν L ἐξετάζει DBR | 32 φασιν LBD φαμεν R | 33 καλεῖσθω LBD καλεῖσθαι R |
 33 ὃ λέγω LBD] R in marg. ὃ λέγων

ἢ ζητοῦντα ἄλλοις τισὶ χρῆν ἴσως, εἰ διαφορὰ τις δοξῶν περὶ τό, περὶ δὲ ἢ
 ζήτησις ἐγεγόνει, οὐ τῷ καθ' αὐτὸ ὑφεστηκέναι χρῆσθαι καὶ ἐν ἐπινοίαις
 δευτέραις κεῖσθαι. γνοίη δ' ἂν τις τοῦθ' οὕτως ἔχον, εἰ τοῖς εἰρημένοις χρήσαιτο
 λόγοις οἰκείως τῇ ὑποθέσει. τὰ αὐτὰ γὰρ κἀνταῦθα πάντως ἀκολουθήσει.
 5 φαμέν δ' ὅτι τὸ πρῶτον οὕτως ἔχει, εἰ ἓνια τῶν εἰδῶν χωριστὰ ἢ πάντῃ ἀχώριστα.
 τὸ γὰρ πρόρσους τὸ πάντῃ σημαίνει. αὐτὸς δὲ ἐπιδιορθούμενος ἔχειν φησὶ
 χρῆναι τὸ δεύτερον μόριον τὸν πάντα προσδιορισμόν. αἰτίαν δὲ οὐδεμίαν
 φέρει, ἀλλ' ἀποφαίνεται μόνον, ὅτι δὲ τὰ καλῶς ἔχοντα ἐπιδιορθούμενος
 διαφθείρει, δῆλον. ἢ γὰρ ζήτησις περὶ ἐνίων ὠρισμένων εἰδῶν ἐστίν, ὡς
 10 εἴρηται. ταῦτα δ' ἐστὶν αἱ τῶν φθαρτῶν οὐσίαι, οὐχ ἀπάντων, ἀλλὰ τῶν φύσει
 μόνον, καθάπερ Ἀριστοτέλης περὶ τούτων ζητεῖ λέγων· «εἰ δὲ εἰσὶ τῶν
 φθαρτῶν αἱ οὐσίαι χωρισταί, οὐθέν πω δῆλον· πλὴν ὅτι γ' ἐνίων οὐκ ἐνδέχεται
 δῆλον, ὅσα μὴ οἶόν τε παρὰ τὰ τινα εἶναι, οἶον οἰκίαν ἢ σκεῦος.» ἐκεῖθεν γὰρ
 τὸ ἓνια καὶ τὸ πάντῃ ἀχώριστα. καὶ δῆλα, κἀν μὴ σχολιογραφῆται τοῖς γε **L 11^v**
 15 μὴ οὔσιν ἰδιώταις λόγων Ἀριστοτελικῶν. εἰ γὰρ ἓνια μὴ οἶόν τε παρὰ τὰ **D 10^v**
 τινα εἶναι, δῆλον ὅτι οὐ περὶ πάντων, ἀλλὰ περὶ ἐνίων ἐνδοξον τὸ ζητεῖν εἰ **R 175^v**
 χωριστὰ. εἰ δὴ τὸ ἓνια ὠρισταὶ καὶ συνήρηται ἐπὶ τοῖς ὀπωσοῦν χωριστοῖς,
 τὸ ἢ πάντῃ ἀχώριστα κατὰ τοῦ αὐτοῦ διαζευκτικὸν ἱκανῶς ἔχει. εἰ δὲ καὶ
 ἄλλως τὸ αὐτὸ σχηματίσαι ἐδόκει, δῆλον ὅτι οὐκ ἂν ἄνευ τοῦ πάντῃ ἢ τοῦ
 20 ὀπωσοῦν καλῶς ἐλέγετο· ἀλλὰ ἦτοι ἢ πάντα πάντῃ ἀχώριστα ἔδει λέγειν ἢ
 οὐδὲν ὀπωσοῦν χωριστόν.

Τὸ δὲ δεύτερον πρόβλημα λέγει μὲν οὐ καλῶς ἔχειν. τοὺς λόγους δὲ λαμβάνειν **30.**
 ἡμᾶς ἀξιοῖ ἀπὸ τῶν πρότερον αὐτῷ εἰρημένων περὶ εἶδους, ἢ τὸ εἶδος **B 18^v**
 πρὸς τὸ γένος λέγεται, ὡς αὐτὸς φράζει. ληπτέον δὴ τοὺς λόγους ἐκεῖθεν,
 25 ἐπειδὴ αὐτῷ δοκεῖ. καὶ τὰ λεγόμενα ἐκεῖ πρὸς τὸ φυσικὸν εἶδος φέροντες
 δεῦρο ποιῶμεθα τὴν ἀπόκρισιν.

»Πῶς δ' αὖ, πάλιν φησὶ, τὸ πρότερον καθ' αὐτὸ ὑφεστηκεν ἢ ἐν δευτέραις **31.**
 ἐπινοίαις κεῖται; οὐ ταῦτόν ἐστι, πότερον κεχώριστα ἢ ἀχώριστα ὄντα τυγ-
 χάνει, ὅπερ τὸ πρότερον πρόβλημα βούλεται. τὸ γὰρ καθ' αὐτὸ ὑφεστηκὸς
 30 κεχώριστα δῆπου. εἰ δὴ οὖν τὰ ἐν δευτέραις ἐπινοίαις κείμενα τοῖς καθ'
 αὐτὸ ὑφεστηκόσιν ἀντιδιέσταλται, τὰ ἐν δευτέραις ἐπινοίαις κείμενα ὑφεστη-
 κότα ἂν εἶη οὐ καθ' αὐτά. ταυτὶ δὲ ἀχώριστα.»

Ὅτι δὲ τὸ πρόβλημα οὐχ, ὡς αὐτὸς γράφει, «ἢ ἀχώριστα ὄντα τυγχάνει» **32.**
 λέγει, ἀλλ' ἢ πάντῃ ἀχώριστα, εἴρηται δὴ καὶ φανερόν, ὅτι τὸ πρῶτον
 35 μόριον οὐ περὶ τοῦ ἀπλῶς χωριστοῦ προβέβληται, ἀλλὰ περὶ τοῦ ὀπωσοῦν **D 11**
 χωριστοῦ καὶ κοινοῦ. ἐπὶ τε τῷ ἀπλῶς χωριστῷ καὶ τῷ πως χωριστῷ ὁ δὲ **L 12**
 λαμβάνων τὸ ἀπλῶς χωριστόν καὶ ἀντιδιαιρούμενον τῷ ἀπλῶς ἀχωρίστῳ
 ἀνάγει τὸ μὲν καθ' αὐτὸ ὑφεστῶς εἰς τὸ ἀπλῶς χωριστόν, τὸ δὲ ἐν ἄλλῳ τῇ

8 ἐπιδιορθούμενος] **D**² *add. in marg.* | 14 σχολιογραφῆται **L B D** σχολιογρα-
 φῆσαι **R** | 19 ἂν **L B D**] **R om.** | 24 ληπτέον **L D R** ληπτέων **B** | 37 ἀχωρίστῳ **L B D**
 χωριστῷ **R**

11 Arist. Metaph. η 3. 1043b, 18—21. | 27 Joh. Argyropulos

- ἐπινοία εἰς τὸ ἀπλῶς ἀχώριστον. οὔτε οὖν κατὰ τὸ πρᾶγμα ὁ λόγος αὐτῶ, τὸ τε ὑποτιθέμενον οὐκ ἀληθές, καὶ προσέτι ἀντιφάσει δὴ περιπίπτον. τὸ
- R 176** γὰρ χωριστὸν δηλὸς ἐστὶ λαμβάνων καθ' ἓνα τρόπον μόνον, ἢ χωριστὸν τί ἐστὶ τῆς ὕλης τῶ εἶναι τε καὶ τῶ λόγῳ. ἐστὶ δὲ οὐχ ἀπλοῦν, ὡς δέδεικται πρότερον. τὸ τε καθ' αὐτὸ ὑφεστηκὸς οὐ κεχώρισται πᾶν, ὡς αὐτὸς δηλαδὴ 5 λαμβάνει τὸ χωριστὸν. τὸ γὰρ σύνθετον ἐξ ὕλης καὶ εἴδους τοδὶ ὑφεστηκε
- B 19** μὲν καθ' αὐτό· οὔτε γὰρ καθ' ὑποκειμένου λέγεται, οὔτ' ἐν ὑποκειμένῳ ἐστίν, οὐ χωριστὸν δὲ τῆς ὕλης τῶ εἶναι τε καὶ τῶ λόγῳ. ὁμολογήσει δὲ καὶ αὐτὸς μικρὸν ὕστερον, ὅτι ὑφεστηκε τοῦτο καθ' αὐτό, λέγων ὡς ἔοικεν ἑαυτῶ ἐναντία.
- 33.** Πάλιν τὰ ἐν ἄλλῳ ὑφεστηκὸτά οὐχ ὑφεστηκέναι καθ' αὐτὰ καὶ ἀχώριστα 10 εἶναι φησιν, ὡσάν ἡγούμενος πᾶν τὸ ἐν ἄλλῳ ὑφεστῶς πάντῃ καὶ πάντως ἀχώριστον εἶναι. οὐ καλῶς δέ. τὸ γὰρ ἐν τῇ ψυχῇ εἶδος τῶν αἰσθητῶν χωριστὸν πως ἐστὶ. καὶ ἐτι τὸ ἐν ὕλῃ χωριστὸν πως. καὶ ταύτῃ δὴ τῶ ἐν τῇ ψυχῇ χωριστῶ καὶ ἀντικειμένῳ τοῖς καθ' αὐτὸ ὑφεστῶσι χωριστοῖς οὐ συνακολουθεῖ τὸ ὅλως ἀχώριστον. κατὰ συμβεβηκὸς γὰρ ἔσται ἡ ἀκολουθήσις, καὶ ὁ παρα- 15
- D 11^v** λογισμὸς παρὰ τὸ καθ' αὐτὸ καὶ κατὰ συμβεβηκὸς. οὔτε οὖν, εἰ χωριστὰ τὰ καθ' αὐτὰ ὑφεστῶτα, ταύτῳ ἂν εἴη τῶ ὅπως οὖν καὶ κοινῇ χωριστῶ, ὡς ἐπὶ τοῦ πρώτου προβλήματος τὸ χωριστὸν λέγεται, οὔτε μὴν, εἴ τι ἐν τῇ
- L 12^v** ψυχῇ κεῖται, εὐθύς καὶ ἀχώριστον ἀπλῶς μόνον. ἐστὶ γὰρ καὶ χωριστὸν εἶναι πως, οὐκ ἄρα ταύτῳ τῶ πρώτῳ τὸ δεύτερον. ἀπαντητέον δὲ ὧδε· ὡς μὲν 20 ἐστίν, ὡς δ' οὐκ ἐστίν. ὡς μὲν γὰρ ἀντικείμενα τοῖς ἀπλῶς χωριστοῖς, ἀχώριστα ἐστίν. ὡς δὲ μόριον τῆς τοῦ κοινοῦ χωριστοῦ τομῆς, χωριστά ἐστίν. ὁμοίως δὲ καὶ ὅτι τὸ ἐν τῶ πρώτῳ προβλήματι χωριστὸν, οὐκ ἐστὶ τὸ ἀπλῶς χωριστὸν, ὡς ἐλέχθη.
- 34.** Ἡ δ' ἀπάτη παρὰ τὸ διττόν. πιθανώτερον δ' ἂν τις ἐπιχειροίη λέγων· 25 ὡς, ἐπειδὴ τὸ χωριστὸν δυνάμει ἐστὶ χωριστὸν ὡς τὸ φθαρτὸν καὶ θραυστὸν καὶ τηκτὸν καὶ ὄρατόν, καὶ τὰ τοιαῦτα δυνάμει λέγεται, τὰ δὲ θεῖα καὶ νοητὰ
- R 176^v** ἐντελεχεῖα κεχώρισται. οὐ καλῶς ἔοικεν εἰρησθαι τὸ εἰ χωριστά, ἠπότερον
- B 19^v** καθ' αὐτὰ ὑφεστηκεν ἢ ἐν ἐπινοίᾳ κεῖται. φαμέν δ' ὅτι τὸ χωριστὸν διττόν, καὶ ὅλως τὸ δυνατόν, οἷον τὸ μὲν ἐνεργείᾳ, τὸ δὲ δυνάμει. τὸ μὲν γὰρ ὅτι 30 ἀληθές ὡς ἐνεργείᾳ ἦν, οἷον δυνατόν βαδίζειν, ὅτι βαδίζει. καὶ ὅλως δυνατόν εἶναι, ὅτι κατ' ἐνεργείαν ἐστὶν ἤδη δὲ λέγεται εἶναι δυνατόν. τὸ δὲ ὅτι ἐνεργήσειεν ἂν, οἷον δυνατόν εἶναι βαδίζειν, ὅτι βαδίσειεν ἂν. καὶ αὕτη μὲν ἐπὶ τοῖς κινητοῖς ἐστὶ μόνον ἢ δύναμις. ἐκείνη δὲ καὶ ἐπὶ τοῖς ἀκινήτοις, ὡς εἴρηται ἐν τοῖς
- 35.** ἐπινοίας. 35
- D 12** "Ἐτι· »καὶ ἴσμεν δέ, φησί, τὸ καθ' αὐτὸ ὑφεστηκὸς πρὸς τὸ ἐν ἄλλῳ τὸ εἶναι ἔχον ἀντιδιαστελλόμενον. εἰ δὴ οὖν τὰ καθ' αὐτὰ ὑφεστηκὸτά τοῖς ἐν ἐπινοίαις δευτέραις ἀντιδιέσταλται, τὰ ἐν δευτέραις κείμενα ἐπινοίαις ἐν ἄλλῳ ἂν ἔχοι τὸ εἶναι. ταυτὶ δὲ ἀχώριστα.« ἐστὶ δὲ τοῦτο ταύτῳ τῶ προτέρῳ.

2 ἀντιφάσει LD ἀντιφράσει BR | 14 χωριστοῖς LBD χωριστῶς R | 16 καθ' αὐτὸ καὶ L] BDR om. | 16 οὖν LDB] R om. | 27 τηκτὸν LBD τικτὸν R | 34 ἐστὶ] R om.

τὸ γὰρ μὴ καθ' αὐτὸ ὑφεστάναι, ὅπερ μέσον ἦν τοῦ προτέρου, ἐπόμενον ἐστὶ L 13
τῷ ἐν ἄλλῳ, ὥστ' αὐτὸς εἰκῆ ταυτολογῶν, ἄλλοις τοῦτο ἐπιτιμᾶ οὐκ εὐλόγως.

Ἔτι· »εἰ τὰ ἐν ταῖς δευτέραις ἐπινοίαις κείμενα, φησί, τοῖς καθ' αὐτὰ 36.
ὑφεστηκόσιν ἀντιδιέσταλται, τὰ καθ' αὐτὰ ὑφεστηκότα ἐν πρώταις ἂν εἴη
5 κείμενα ἐπινοίαις. ταυτὶ γὰρ ἐκείνοις διέσταλται, ὥστε τό· εἰ κεχωρισμένα,
πότερον καθ' αὐτὰ ὑφεστηκεν ἢ ἐν ἐπινοίαις δευτέραις κεῖται; ταυτόν ἂν
εἴη τῷ· εἰ κεχωρισμένα, πότερον ἐν πρώταις ἐπινοίαις κεῖται ἢ ἐν δευτέραις.
καὶ πρῶτον μὲν τῖσι τῶν παλαιῶν οὕτω περὶ γενῶν τε καὶ εἰδῶν ἐδοξάσθη,
ὥστ' ἐνίους μὲν ἐν πρώταις αὐτὰ ἐπινοίαις, ἐνίους δὲ ἐν δευτέραις ἀποφήνασθαι
10 κεῖσθαι; ἔπειτα ζῶον μὲν, εἰ οὕτως ἔτυχε, καὶ ἄνθρωπον πρώτην ἐπίνοιαν
λέγουσιν, γένος δὲ καὶ εἶδος δευτέραν τὰ κατὰ τούτων καὶ τῶν ὁμοίων λεγό-
μενα. τί οὖν τὸ ζήτημα, πρὸς θεοῦ, δύναται ἂν εἶθ' οὕτως εἶτ' ἐκείνως τὸ B 20
κεχωρισμένον ληφθεῖν, ἢ τι πλεόν ὁ θάτερον μόνον ληψόμενος ἤξει; τὸ γὰρ
ζῶον τὸ αὐτὸ δῆπουθεν οὐσία τε ἔμψυχος αἰσθητικὴ καὶ κατὰ πλειόνων
15 διαφερόντων τῷ εἶδει λέγεσθαι πέφυκεν.» R 177

Οὐκ ἔχει δ' ὁ λόγος αὐτῷ οὐδεμίαν τοῦ πιθανοῦ φαντασίαν οὐδ' ἐπι- 37.
πόλαιόν γε. οἴεται γὰρ ὡς εἴ τι ἀντικεῖσθαι τινι λέγεται, ὅπως ἐὰν ληφθῆ, D 12^v
ἢ αὐτῇ ἀντίθεσις ἔσται. οἶον, εἰ τὸ ζῶον γένος μὲν τοῦ ἀνθρώπου, εἶδος δὲ
τῆς οὐσίας, μηθὲν δὴ ἀλλήλων διαφέρειν οὐσίαν καὶ ἄνθρωπον, ἀλλ' εἶναι
20 ταυτόν, καὶ εἶδη ἀμφοτέρω εἶναι τοῦ ζῴου. τοιοῦτος γὰρ παντελῶς αὐτῷ ὁ
συλλογισμός. οἶον ἐπειδὴ τὸ ἐν ἐπινοίᾳ ἀντίκειται τῷ ἐν ἐννοίᾳ ἢ πρώτη
ἐπινοίᾳ, ὡς αὐτὸς ὀνομάζει, ἀντίκειται δὲ τὸ αὐτὸ καὶ τῷ καθ' αὐτὸ ὑφεστῶτι,
ταυτόν ἐστὶ τὸ καθ' αὐτὸ ὑφεστῶς τῷ ἐν τῇ πρώτῃ, καὶ ἡ αὐτῇ σχέσις τῇ L 13^v
δευτέρᾳ πρὸς τε τὴν πρώτην καὶ πρὸς τὸ καθ' αὐτὸ ὑφεστῶς. μήποτε οὖν
25 οὐ σεμνὸν ἀποκρίνεσθαι πρὸς γε λόγους τοιούτους. πλὴν ἐπειδὴ ἄπαξ ἠρξά-
μεθα, λέγομεν ὅτι οὐθὲν ἄτοπον, εἰ τὸ αὐτὸ ἀριθμῶ πρὸς πλείω τινὰ θεωρού-
μενον πλείους ἀντιθέσεις λαμβάνοι καὶ σχέσεις. οὐ γὰρ κατὰ τὸ αὐτὸ καὶ
ὡσαύτως ἢ διαφορά, ἀλλὰ κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο. καὶ τὸ ἐν ἐπινοίᾳ οὖν πρὸς
μὲν τὸ ἐν ἐννοίᾳ δεύτερον γίνεται νόημα. πρὸς δὲ τὸ καθ' αὐτὸ ὑφεστῶς οὐ
30 δεύτερον εἰ μὴ κατὰ συμβεβηκός, ἀλλ' ἐν ἄλλῳ τῇ ἐπινοίᾳ ὑφεστῶς ἐστὶ.
καὶ ταύτῃ δὴ οὐκ ἔρχεται εἰς ἐν τό τε ἐννόημα καὶ τὸ αὐθυπόστατον.

Τὸ δ' ἐρωτώμενον, τίνες ποτὲ τῷ πάλαι δόξαν περὶ γενῶν καὶ εἰδῶν 38.
ἔσχον τοιαύτην, οὔτε κατὰ τὸ πρᾶγμα ἐστὶν, ἐπειδὴ οὐ κατὰ τὸ αὐτὸ ἢ ἀντί-
θεσις οὔτε πρὸς λόγου. προθέμενος γὰρ περὶ εἰδῶν εἰπεῖν φυσικῶν, ὅδε περὶ D 13
35 λογικῶν διαλαμβάνει ἐρωτῶν ταῦτα. ἅμα δὲ οὐδὲ βοηθεῖ τι αὐτῷ, εἰ μὴ B 20^v
ἐζήτηται. ἀπόχρη γὰρ, εἰ ζητήσειεν ἄν τις, ὡς αὐτὸς νῦν ἐπίνοιαν μὲν ἀναιρεῖ,
πρῶτα δ' εἶναι νοήματα καὶ ἀδιάφορα πάντα ἀποφαίνεται τὰ τοῖς ἄλλοις
εἰς πρῶτον καὶ δεύτερον διαιρούμενα. τὸ δὲ μηθὲν διαφέρειν οὕτως ἢ ἐκείνως
εἰληφέναι τὸ χωριστὸν δῆλον, ὅτι τοῦτο αὐτῷ βούλεται, ὡς οὐδὲν διοίσει R 177^v
40 εἶτ' ἐπινοίᾳ τὸ χωριστόν, εἶτε ἐννοίᾳ. ἄλλως γὰρ οὐκ ἂν ὁ συλλογισμὸς αὐτῷ

11 τῶν ὁμοίων R τὸν LBD | 17 εἴ τι L ἔτι BDR | 37 ἀποφαίνεται LBR]D
corr. sic. ex ἀποφαίνεσθαι | 39 αὐτῷ LBD αὐτὸ R

ἦν μέσῳ τῷ τὸ αὐτὸ εἶναι οὐσίαν ἔμψυχον, αἰσθητικὴν καὶ κατὰ πλειόνων διαφερόντων τῷ εἶδει λεγόμενον.

39. Ἔστι δὲ καὶ τοῦτ' ἐπιπόλαιον καὶ ἀπλοῦν. εἰ μὲν γὰρ μηδὲν κατ' αὐτὸν
 L 14 διαφέρει ταῦτα, οὐδὲν πλημμελεῖ ὁ θάτερον λέγων. εἰ δὲ διαφέρει, ἀρέσκει
 δὲ τῷ μὲν ζητεῖν περὶ τοῦ πρώτου, τῷ δὲ περὶ τοῦ δευτέρου. τίς ἂν εὐλόγως 5
 οἶοιτο πλημμελεῖν τὸν ὅποτερον οὖν εἰληφότα εἰς ζήτησιν; ἀρέσκει δὲ μάλιστα
 τὸ δεύτερον λαμβάνοντας ἀντιδιαρεῖν τοῖς ἀνθυποστάτοις διὰ τὰ καθόλου.
 καὶ Πορφύριος οὖν ὁμοίως ζητεῖ λέγων· «εἴτε ὑφέστηκεν εἴτε ἐν ψιλαῖς ἐπι-
 νοίαις κεῖται.» τὸ γὰρ ὑφέστηκεν πάλιν εἰς σῶμα καὶ ἀσώματον διαρεῖ. ταῦτα
 δ' ἐστὶ τὰ καθ' αὐτὰ ὑφεστῶτα καὶ χωριστὰ ἀπλῶς. καίτοι κατὰ γε τὸν ἀντι- 10
 λέγοντα οὐδ' ἐκείνῳ διέφερε φάναι, ἢ ἐν ἐννοίαις κεῖται. ἀμφοτέρως γὰρ τὸ
 ἀντικείμενον τοῖς ἀνθυποστάτοις συνέβαιεν ἂν. ἀλλ' ὁμοίως οὕτω γίνεσθαι τὸ
 πρόβλημα προτερεῖ τοῖς τε περὶ γενῶν καὶ εἰδῶν διαιροῦσι καὶ τοῖς περὶ
 D 13^v
 R 169^v χωριστῶν καὶ ἀχωριστῶν διὰ τὸ συνηρτῆσθαι τοῖς ἐπινοήμασι τὰ ἐννοήματα
 καὶ συμφανὲς εἶναι, ὡς ἄρα καὶ ἐννοήματά ἐστι τῶν εἰδῶν, εἴπερ καὶ ἐπι- 15
 B 21 νοήματα ὄντα φανείη, ἅμα δὲ καὶ διὰ τὸ τὰς ιδέαις μὴ μόνον ὡς εἶδη, ἀλλὰ
 καὶ ὡς καθόλου λαμβάνεσθαι τοῖς ἐπιστάταις τῆς δόξης. ἀντιστοιχοῦν δ'
 εἶναι τὸ ἐν ἐπινοίᾳ καθόλου. αἰρεῖ διὰ ταῦτα τὸ τοῖς ἀνθυποστάτοις ἀντι-
 διαρεῖν τὸ ἐν ἐπινοίᾳ. ταῦτ' ἄρα καὶ Ἀριστοτέλης ὧδε ἀντιθέμενος λέγει.
 R 170 εἶδη μὲν οὖν εἶναι ἢ ἐν τι παρὰ τὰ πολλὰ οὐκ ἀνάγκη. εἶναι μέντοι ἐν κατὰ 20
 πολλῶν ἀληθὲς εἰπεῖν ἀναγκαῖον. οὐ γὰρ ἂν ἔσται τὸ καθόλου, ἐὰν μὴ τοῦτο ἦ.
 40. Τί δέ, εἰ καὶ τις μὴ δεῖται μαθεῖν, εἰ τὰ εἶδη ἐννοητά, ἀλλὰ τοῦτο μόνον,
 εἰ ἐπινοητά; πρόδηλον αὐτῷ ὄν ὡς, εἰ μὴ ὑφέστηκε καθ' αὐτά, ἔσται δὴ ὑφε-
 στῶτά πως ἐν ἐννοίᾳ· καὶ γὰρ, κἂν αὐτὸς ὁ ἀντιλέγων οὕτω ζητήσειεν. ἀναιρεῖ
 L 14^v γὰρ ἐπινοίαν, ὡς ἡμεῖς λέγομεν, καὶ ἐρεῖ δήπου, εἴ τι μὴ πάντα αὐτῷ δια- 25
 φωνεῖ. ὡς ἐννοήματα μὲν εἶναι τῶν εἰδῶν, οὐδὲν δεῖται μαθεῖν· ἀλλ' εἰ ἐνια
 ὑφέστηκε καθ' αὐτά, ὡς Πλάτων ἀξιοῖ τὰς ιδέας, ἢ εἰ μὴ ὑφέστηκε μὲν οὕτως,
 ἄλλως δὲ κεῖται ἐν ἐπινοίᾳ ὡς τὰ καθόλου, τοῦτο δεῖται μαθεῖν. ἄρ' οὖν ταῦτα,
 εἰ λέγοι, ὡς πταισθέντα ἐπανορθοῦν δεῖ ἢ οὐδαμῶς; εὖ γὰρ εἰρήσεται τοῖς
 γε περὶ πραγμάτων ὀρθῶς τι διανοουμένοις καὶ τι καὶ ἐλληνίζουσιν τὴν φωνήν. 30
 ἐστὶ δὲ τὸ δεύτερον πρόβλημα οὕτως ἔχον καὶ οὐκ ἄλλως.
 41. Οὐκ ἄρα ὁ ἀντιλέγων οὐδ' ἐκεῖνα καλῶς διατεινόμενος γέγραπεν· «ἐν
 D 14 οὐδὲν οὐκ ἔστι τῶν, ὅσα ἂν εἰπεῖν ἔχοι τις περὶ ὃ ζητήσειεν ἂν τις, πότερον
 καθ' αὐτὸ ὑφέστηκεν ἢ ἐν ἐπινοίαις δευτέραις κεῖται,» — αἴτιον δὲ τοῦ ταῦτ'
 ἀξιοῦν οὕτω διατεινόμενον τὸ μηδὲν τὸ παράπαν οἶεσθαι εἶναι τὸ ἐν ἐπινοίᾳ 35
 κείμενον — παρακρουσθεῖς, ὡς ἔοικεν, ὑπὸ τοῦ τῷ Πορφυρίῳ ῥηθέντος, οἶον
 εἴτε ὑφέστηκεν εἴτε καὶ ἐν ψιλαῖς ἐπινοίαις κεῖται, ὡσάν ἡγούμενος τὸ ὑφεστη-
 B 21^v κὸς ἐκεῖ ἀντιδιαρεῖσθαι τῷ μηδαμῇ, μηδαμῶς, μηδαμοῦ ὄντι. Πορφύριος δὲ

1 οὐσίαν LBD οὐσίας R | 2 διαφερόντων R *in p. post* εἶδει | 6 οἶοιτο LBD
 ἄνοιτο R | 14—221, 13 διὰ τὸ συνηρτῆσθαι . . . ὑπ' αὐτοῦ λεγομένοις R *in supra*
p. 210.37. | 21 τοῦτο] ταῦτ' R | 22 ἐννοητά LBD ἐννοηται R | 29 εὖ LB αὖ DR |
 34 ἐν R] LBD *om.*

8 Porphyri. Isagoge (ed. Busse) 1, 10 sq. | 32 Joh. Argyropulos